

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Krajský soud v Ostravě projednal ve veřejném zasedání konaném dne [datum] v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Lumíra Čablíka a soudců Mgr. Igora Krajdla a Mgr. Lucie Böhmové odvolání obžalovaného [celé jméno obviněného], narozeného [datum], proti rozsudku Okresního soudu v Bruntále ze dne 27. 6. 2023, č. j. 3 T 48/2023-94, a rozhodl

takto:

Podle § 258 odstavec 1 písmeno b), písmeno d) trestního řádu se z podnětu odvolání obžalovaného [celé jméno obviněného] napadený rozsudek zrušuje v celém rozsahu a podle § 259 odstavec 3 písmeno a) trestního řádu se nově rozhoduje tak, že

Obžalovaný

[celé jméno obviněného], [datum narození] v [okres], bez zaměstnání, trvale bytem [adresa obviněného], adresa pro doručování [adresa obviněného], [anonymizováno] [obec],

se podle § 226 písmeno b) trestního řádu

zprošťuje návrhu na potrestání státního zástupce Okresního státního zastupitelství v [okres] ze dne 28. 3. 2023, sp. zn. 1 ZK 26/2023

pro skutek spočívající v tom, že

dne [datum] v [obec], okres [okres], v místě svého bydliště, prostřednictvím obchodního zástupce uzavřel se společností [právníká osoba] smlouvu o spotřebitelském úvěru [číslo] na částku 5 000 Kč, kterou se zavázal splácet pravidelnými měsíčními splátkami ve výši 330 Kč po dobu 26 měsíců, což nečinil, při uzavírání smlouvy vědomě nepravdivě uvedl, že proti němu není vedeno exekuční řízení, ač již z dřívější doby věděl, že mu v roce 2021 byly posledním zaměstnavatelem prováděny srážky ze mzdy, má nejméně tři exekuce na celkovou částku přibližně 75 000 Kč, současně řádně nepracoval a věděl, že nemá dostatek finančních prostředků na úhradu splátek,

Shodu s prvopisem potvrzuje Markéta Čadová.

tedy měl

při sjednávání úvěrové smlouvy uvést nepravdivé údaje,

čímž měl spáchat

přečin úvěrového podvodu podle § 211 odstavec 1 trestního zákoníku,

neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem.

Podle § 229 odstavec 3 trestního řádu se poškozená [právnícká osoba], [IČO], se sídlem [adresa].

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem Okresního soudu v Bruntále ze dne 27. 6. 2023, č. j. 3 T 48/2023-94, byl obžalovaný [celé jméno obviněného] vinným přečinem úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1 trestního zákoníku (dále jen tr. zákoníku) a odsouzen při sbíhajícím se přečinu podvodu podle § 209 odst. 1 tr. zákoníku, za nějž byl odsouzen trestním příkazem Okresního soudu v Bruntále ze dne 14. 6. 2022, č. j. 66 T 52/2022-137, podle § 211 odst. 1 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 2 tr. zákoníku k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 1 (jednoho) roku, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku byl v trestním příkaze Okresního soudu v Bruntále ze dne 14. 6. 2022, č. j. 66 T 52/2022-137, doručeném dne 24. 6. 2022, zrušen výrok o trestu, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byl obžalovaný zavázán k povinnosti nahradit majetkovou škodu poškozené společnosti [právnícká osoba], [IČO], se sídlem [adresa]. Podle § 229 odst. 2 tr. ř. byla poškozená společnost [právnícká osoba] odkázána se zbytkem svého nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. Proti rozsudku soudu prvního stupně podal obžalovaný [celé jméno obviněného] odvolání ihned po jeho vyhlášení u hlavního líčení (č. l. 92), které zaměřil proti všem výrokům. Odůvodnil je písemně (č. l. 109) prostřednictvím obhájkyne JUDr. [jméno] [příjmení] tak, že se necítí být vinen přečinem úvěrového podvodu, přičemž od samého počátku trestního stíhání trvá na tom, že o exekucích nevěděl. Na adresu [adresa] adrese trvalého bydliště, kde bydlel se svým otcem, který již nežije. Policie si mohla vyžádat doručky od soudních exekutorů, které by jeho tvrzení potvrdily. Navíc samotná [právnícká osoba] si mohla v registru dlužníků, v centrální evidenci exekucí, jeho údaje ověřit, v tomto směru policii ani soudu tato společnost neposkytla žádné informace, zda a jakým způsobem si jej jako klienta prověřila. Naopak jemu samému soud vytkl, že si potřebné údaje v centrální evidenci exekucí nezjistil, ale je obvyčejný dělník se základním vzděláním a vůbec neví, jak a kde by to měl hledat. Navíc, jak již uvedl, k tomu neměl důvod, protože o žádné exekuci nevěděl. Odvolatel akcentoval, že na půjčku nijak nenaléhal, neměl žádné důležité výdaje, které by z ní hradil, jen to zkusil. Pokud by o exekuci věděl, tak by to prostě řekl. O provedených exekucích se nemohl dozvědět z výplatních pásek, jak uvádí soud v napadeném rozsudku, neboť je nedostával, k žádosti přiložil výpis z účtu [právnícká osoba] na majitele agentura [anonymizováno], která mu práci zajistila a na jejíž účet mu chodila výplata. Pokud u soudu uvedl, že měl příjem asi cca 19 000 – 22 000 Kč, soud jej touto otázkou překvapil, proto uvedl částky kolem údaje o mzdě ve smlouvě. Ví, že dostával dost peněz, nebyl na to zvyklý, nikdy předtím takové částky nepobíral a byl z toho překvapený. Trest se mu jeví jako příliš přísný, když trest z rozsudku č. j. 66 T 52/2022 (300 hodin obecně prospěšných prací) má již vykonán. Poslední hodiny odpracoval začátkem září, protože v létě utrpěl úraz a nebyl schopen měsíc pracovat. Lhůta k odpracování 300 hodin obecně prospěšných prací se mu prodloužila o 1 měsíc do [datum].

3. S ohledem na uvedené navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a rozhodl zprošťujícím výrokem.

4. Odvolání bylo podáno včas, tj. před skončením osmidenní lhůty od doručení rozsudku (§ 248 odst. 1 tr. ř.), oprávněnou osobou (§ 246 odst. 1 písm. a) tr. ř.), a Krajský soud v Ostravě, jako soud odvolací (§ 252 tr. ř.), neshledal ani jiných důvodů k jeho zamítnutí dle § 253 odst. 1 tr. ř. nebo odmítnutí dle § 253 odst. 3 tr. ř.

5. Z podnětu podaného oprávněného prostředku obžalovaného krajský soud přezkoumal podle § 254 odstavec 1, odstavec 3 trestního řádu zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, a to z hlediska vytýkaných vad, jakož i správnost postupu řízení napadenému rozsudku předcházející, a po projednání věci ve veřejném zasedání dospěl k závěru, že je důvodné, byť z jiných než odvolacích důvodů.

6. Přezkoumáním napadeného rozsudku odvolací soud zjistil, že ve vztahu k jednání obžalovaného jsou skutková zjištění okresního soudu nejasná a neúplná, kdy tento se nevyvířádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí, přičemž došlo k porušení ustanovení trestního zákona. Zásadní vady spočívaly v tom, že okresní soud vycházel z neúplného dokazování, přičemž nejen mechanicky převzal datum uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru ([datum] namísto správného [datum]), ale zejména nesprávně vyhodnotil, že šlo o úvěrovou smlouvu, i když z jejího obsahu jednoznačně vyplynulo, že šlo o smlouvu o zápůjčce a nelze tak dovést trestní odpovědnost obžalovaného ve smyslu ustanovení § 211 odst. 1 tr. zákoníku Tyto skutečnosti krajský soud vedly ke zrušení napadeného rozsudku podle § 258 odst. 1 písm. b), písm. d) tr. ř. z podnětu odvolání obžalovaného, když vzhledem k výši škody (5 000 Kč) nemůže být jeho jednání právně kvalifikováno jako přečin podvodu podle § 209 odst. 1 tr. zákoníku a ani nemůže jít o kolidující přestupek proti majetku, když již uplynula promlčecí doba pro jeho možné projednání. Proto byl odvolacím soudem podle § 226 písm. b) tr. ř. zproštěn podaného návrhu na potrestání, neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem.

7. Okresní soud realizoval neúplné dokazování, když u hlavního líčení dne [datum] (č. l. 90 - 92) vyslechl obžalovaného a dle § 213 odst. 1 tr. ř. předložil procesním stranám listinné důkazy. Přitom pochybil, neboť nereagoval na skutečnost, že obžalovaný vypovídal jinak než ve zkráceném přípravném řízení, přičemž měl postupovat dle § 207 odst. 2 tr. ř., přecíst jeho předchozí výpověď a upozornit jej na tyto rozpory a dotázat se na jejich příčinu.

8. Odvolací soud proto doplnil dokazování o výslech obžalovaného, který uvedl, že neví, kdy smlouvu uzavíral, pouze je si vědom toho, že šlo o částku 5 000 Kč. Údaje vyplňovala paní [příjmení] z [anonymizováno], předkládal jí pracovní smlouvu, výpisy z banky a občanský průkaz. Obsah žádosti o úvěr si četl, neví přesně, zdali se jej na exekuce ptala. Pokud ano, odpověděl jí, že si není vědom toho, že by proti němu byly vedeny exekuční pohledávky. Po podepsání smlouvy dostal peníze přímo do ruky. V době uzavření smlouvy o exekucích ani dlužích nevěděl. Poté byla dle § 207 odst. 2 tr. ř. čtena obžalovanému k odstranění rozporů jeho výpověď z č. l. 5 - 6 spisu, kde uvedl, že, „pokud jde o exekuce, chodily mu nějaké upomínky z pojišťoven, u zaměstnavatele srážky, chodily mu i nějaké menší peníze...to, že má exekuce nebo další dluhy do smlouvy o úvěru neuváděl.“ K rozporům obžalovaný uvedl, že když byl vyřazen z úřadu práce, neplatil si zdravotní a sociální pojištění a přišel mu nějaký dopis. Přišlo mu skutečně méně na výplatu asi o tisíc korun. Trval na tom, že o dalších exekucích ani dlužích nevěděl.

9. Procesním stranám byly dále dle § 213 odst. 1 tr. ř. předloženy listinné důkazy, a to zejména zprávy [právnícká osoba] z č. l. (12 - 13, 84) smlouva o úvěru (č. l. 17 - 20), žádost o úvěr (č. l. 21 - 22), kopie výplatních pásek (23), přehled příjmů (č. l. 50 - 51, 81 - 83) a přehled exekucí (č. l. 54 - 56).

10. Do doplnění dokazování a vyhodnocení obsahu smlouvy o spotřebitelském úvěru ze dne [datum] je zřejmé, že byla uzavřena v souladu s ustanovením § 2390 a násl. zákona č. 89/2012 občanského zákoníku (smlouva o zápůjčce), přičemž ze Standardních informací o spotřebitelském úvěru (č. l. 19) vyplývá, že jde o, „neúčelovou bezhotovostní zápůjčku s pevně stanovenou úrokovou sazbou“. Krajský soud připomíná, že podle § 2 odst. 1 zákona č. 257/2016 Sb. o

spotřebitelském úvěru je spotřebitelským úvěrem odložená platba, peněžítá zápůjčka, úvěr nebo obdobná finanční služba poskytovaná nebo zprostředkovaná spotřebiteli.

11. Odvolací soud akcentuje, že trestní odpovědnost v případě přečinu úvěrového podvodu podle § 211 tr. zákoníku může vzniknout jen v návaznosti na smlouvu o úvěru (§ 2395 a násl. zákona č. 89/2012 občanského zákoníku), nikoliv v souvislosti s jiným typem smluv (např. smlouva o zápůjčce). Bylo přitom povinností nalézacího soudu, aby se s touto předběžnou otázkou (o jaký smluvní typ jde a zdali jde o úvěrovou smlouvu) ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 tr. ř. vypořádal, což ovšem neučinil.

12. Vzhledem k výše uvedenému je nutno učinit jednoznačný právní závěr, že uzavřená smlouva je smlouvou o zápůjčce, nikoliv úvěrovou smlouvou, není tak naplněn základní zákonný znak ustanovení § 211 odst. 1 tr. zákoníku -, „při sjednávání úvěrové smlouvy“ a nelze tak dovodit trestní odpovědnost obžalovaného, pokud jde o tento přečin. [příjmení] právní názor prezentovala i státní zástupkyně v rámci konečného návrhu před odvolacím soudem.

13. Z tohoto důvodu odvolací soud z podnětu odvolání obžalovaného napadený rozsudek zrušil a podle § 226 písm. b) tr. ř. rozhodl zprošťujícím výrokem uvedeným shora, neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem. Podle § 229 odst. 3 tr. ř. pak poškozenou [právnícká osoba], odkázal s uplatněným nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

14. Krajský soud doplňuje, že i v případě, že by šlo o úvěrovou smlouvu, by bylo nutno dovodit, že poškozený nedodržel přiměřenou opatrnost, když jednoduchou lustrací v dostupných evidencích mohl při uzavírání smlouvy ověřit, zdali jsou vedena vůči obžalovanému exekuční řízení. V tomto případě by bylo nutno bedlivě zkoumat intenzitu protiprávnosti jednání obžalovaného (§ 12 odst. 2 tr. zákoníku), a to i směrem k vyšší částky poskytnuté ze smlouvy samé. Jakékoliv hodnocení těchto zásadních skutkových okolností v odůvodnění napadeného rozsudku rovněž absentuje.

Poučení:

I. Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

II. Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání, které lze podat ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí prostřednictvím soudu I. stupně.

Dovolání mohou podat:

a) nejvyšší státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, ve prospěch i neprospěch obviněného,

b) obviněný pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká.

Obviněný může podat dovolání pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno.

Příslušný k rozhodnutí o podaném dovolání je Nejvyšší soud České republiky v [obec].

V dovolání musí být uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu az jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odstavec 1 písmeno a) - m) tr. ř. nebo 265b odstavec 2 tr. ř., o které se dovolání opírá.

Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

Ostrava 16. ledna 2024

Shodu s prvopisem potvrzuje Markéta Čadová.

Mgr. Lumír Čablík v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Markéta Čadová.